

ća, i digitalnim modelima dubina i gustoća PT-baze sedimenata aproksimiranim pripadnim srednjacima dubina i gustoća. U četvrti ciklus računanja korekcije reljefa M. Brkić uključuje i kompletne digitalne modele dubina i gustoća PT-baze sedimenata u jednostavni prostorni model gustoće te dobivene rezultate iscrpno analizira u odnosu na rezultate prvih dvaju ciklusa numeričkih istraživanja. Sva ispitivanja trećeg i četvrtog ciklusa autor ponavlja i za RS7-bazu sedimenata. Posebna je pozornost posvećena eliminaciji neželjenih efekata vezanih uz primjenu FFT-metoda. U posebnom poglavlju razmatra se utjecaj slučajnih pogrešaka, ne samo u digitalnim modelima visina već i u digitalnim modelima gustoća, te primjene konačnog prozora podataka na NI i FFT metode računanja korekcije reljefa. U petom ciklusu autor računa kompletnu Bouguerovu redukciju ili tzv. topografski efekt. U prostornoj domeni ispituje topografski efekt uz pomoć topo-egzaktne numeričke integracije, a u spektralnoj domeni uz linearnu odnosno kvadratičnu topo-aproksimaciju. Pri tim se evaluacijama najprije koristi pretpostavkom o konstantnoj, a potom o površinski promjenljivoj gustoći, a bez uporabe jednostavnog prostornog modela gustoće. Teorijske zamisli implementirane su u posebne fortranse programe za evaluaciju topografskog efekta u prostornoj odnosno spektralnoj domeni, TOPO_NI i TOPO_FFT. Autor istražuje razlike pojedinih metoda i detaljno objašnjava uzroke numeričkih nestabilnosti kod FFT-metoda te ciklus zaključuje preporukama za računanje tog topografskog efekta. Numerički eksperimenti završavaju ciklusom računanja RTM-efekata, u prostornoj i spektralnoj domeni, gdje autor upotrebljava prethodno izvedene formule egzaktne RTM-numeričke integracije, odnosno linearne i kvadratične FFT RTM-formulacije, uz pretpostavku konstantne odnosno površinski promjenljive gustoće. Uz rezultate primjene vlastitih RTM_NI i RTM_FFT fortransekih programa za rezidualno modeliranje topografije autor analizira mogućnosti primjene RTM-redukcije u kontekstu remove-restore tehnike modeliranja Zemljina polja sile teže, uobičajene u geodeziji.

U zaključnom poglavlju sažeti su najvažniji rezultati i najbitniji zaključci, koji će nesumnjivo imati odjeka u budućim radovima na modeliranju topografskih efekata u spektralnoj domeni.

Moram na kraju istaknuti da se na primjeru poslijediplomskog školovanja kolege dr. sc. Maria Brkića najljepše vidi koliko je poželjna i moguća nadalje uspješna interdisciplinarna suradnja u području geoznanosti. Neka se ona nastavi i s novim mladim kolegama.

Tomislav Bašić

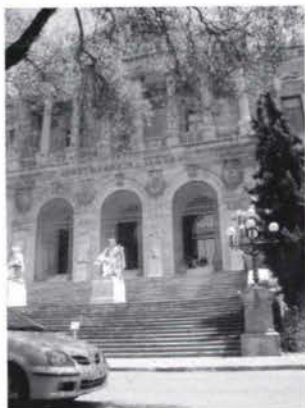
19. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O POVIJESTI KARTOGRAFIJE Madrid, 1.–6. srpnja 2001.

Konferenciju su organizirali španjolska Nacionalna knjižnica, Sveučilište Complutense, Ministarstvo obrane i Imago Mundi Ltd. u suradnji s nizom drugih institucija. Prije početka konferencije održan je sastanak Međunarodnog društva kustosa starih karata (International Society of Curators of Early Maps – ISCEM) i sastanak Međunarodnoga kartografskog društva. Službeni jezici konferencije bili su engleski, francuski i španjolski, uz simultano prevodenje engleskoga i španjolskoga.

Osnovna tema konferencije bila je *Kartografija Španjolske i Iberoamerike*, a referati su bili grupirani u skupine sljedećih naslova: Karte i krajolik, Kolonijalna kartografija, Kartiranje: teorija i povodi, Kartografske metode, Kultura, politika i karte, Urođeničko kartiranje Nove Španjolske, Vojne karte, Kartiranje istočne Europe, Renesansna kartografija, Kartiranje Španjolske, Pomorske karte i Izdavanje karata.

Svečano otvorenje konferencije bilo je u amfiteatru Ramón y Cajal Medicinskog fakulteta Sveučilišta Complutense.

Konferencija se održavala uz izlaganje referata i izložbu postera u prostorijama Španjolske nacionalne knjižnice (Biblioteca Nacional de Espana).

Nacionalna knjižnica u Madridu

Za vrijeme konferencije otvorene su tri kartografske izložbe:

Blago španjolske kartografije u Španjolskoj nacionalnoj knjižnici,

Geografske knjige u Sveučilištu Complutense od davnina do 18. st. u Povijesnoj knjižnici Marqués de Valdecillas Sveučilišta Complutense,

Madrid na kartama: 1622–2001. u Casa de la Panaderia, na Plaza Mayor u Madridu.

Uza svaku izložbu tiskan je odgovarajući katalog, a otvorenje je bilo popraćeno domjenkom.

Program konferencije bio je vrlo bogat i uza sve navedeno obuhvatio je još radne sjednice *Širenje informacija o zaboravljenim kartografskim dokumentima u arhivima te Španjolska i europska kartografija.*

Svi sudionici konferencije dobili su program na engleskom, španjolskom i francuskom jeziku, knjigu sažetaka s kratkim životopisima autora i popisom svih sudionika, nekoliko faksimila starih karata i priličnu količinu promidžbenog materijala.

Na 19. konferenciji o povijesti kartografije u Madridu Hrvatska je bila višestruko zastupljena. U okviru sastanka Međunarodnog društva kustosa starih karata, M. Lapaine održao je pozvano predavanje

Lapaine, M., Kljajić, I.: CROCARD – A Database on Croatian Cartographers.

Među šezdesetak referata mogli smo čuti i referate naših kolegica:

Mlinarić, D.: Različiti prikazi hrvatskih zemalja na ranim suvremenim kartama

Fürst-Bjeliš, B.: Grimanijeva katastarska izmjera i mediteranski geografski okoliš (primjer Dalmacije).

I na izložbi postera imali smo svojeg predstavnika:

Novak, D.: Obala Španjolske i zapadnog Sredozemlja na portulanima Vicka Volčića, kartografa iz Dubrovnika.

Na konferenciji je bilo oko 200 sudionika iz više od četrdeset država. Među njima bilo je dosta poznatih lica s prethodnih konferencija, kao što su primjerice kolege iz Slovenije Vincenc Rajšp i Veselin Mišković ili Japanac Koji Hasegawa.

Za osobe u pratnji bilo je posebno organizirano razgledavanje Madrida i posjet svjetski poznatim muzejima Prado i Thyssen-Bornemisza. Ono što čini vrijednost Prada nije broj djela sakupljenih u tom muzeju, ma kako on bio velik, već vrijednost njihove cjelokupnosti. Postoje, doista, u Europi muzeji čije zbirke, budući da su ih stoljećima strastveno njegovali stručnjaci, posjeduju djela koja bolje zastupaju pojedine slikarske škole; pa ipak može se slobodno ustvrditi da nijedan ne nadilazi Prado ljepotom slikarskih djela europskog umjetničkog stvaralaštva od 15. do 18. stoljeća. Od talijanskih slikara Prado posjeduje veći broj djela Rafaela, Tiziana, Veronesea i Tintoretta. Od Flamanaca tu su Rubens, van Dyck, Brueghel

Glavna pošta u Madridu

S izložbe u El Escorialu

de Velours i Teniers. Nijemce zastupaju Dürer i Mengs, Francuze Poussin i Claude Lorrain, a Španjolce Velázquez, Ribera, Murillo i Goya, da navedem samo najveća imena. Teško je riječima opisati bogatstvo Prada, to treba vidjeti.

Za sve sudionike konferencije organiziran je jednostavni izlet u samostan El Escorial. Osim razgledavanja veličanstvenog zdanja i bogate knjižnice, ondje je održan i dio znanstvenog programa konferencije. Posljednjeg dana mogli smo posjetiti još jedno osobito španjolsko mjesto – gradić Toledo i upoznati se s njegovom poviješću i umjetničkim blagom koje se ondje čuva.

Na kraju treba naglasiti da svako putovanje stoji mnogo novaca. I ovaj put u pomoć su priskočili David Woodward, Matthew Edney i Kenneth Nebenzahl, ravnatelji zaklade The American Friends of the J. B. Harley Research Fellowships, Inc. Bez njihove novčane pomoći sudjelovanje većeg broja sudionika, među kojima i dvoje iz Hrvatske, na

19. konferenciji o povijesti kartografije ne bi bilo izvedivo. Stoga posebno zahvaljujemo američkim prijateljima iz zaklade za istraživanje J. B. Harleja.

Iduća, 20. međunarodna konferencija o povijesti kartografije održat će se od 15. do 20. lipnja 2003. u SAD-u u organizaciji dviju institucija: Harvard Map Collection, Harvard University, Cambridge, Massachusetts i Osher Map Library & Smith Center for Cartographic Education, University of Southern Maine, Portland, Maine.

Miljenko Lapaine

GIS Polonia 2001

U Varšavi je od 15. do 17. listopada 2001. održana međunarodna konferencija GIS Polonia 2001. Organizatori iz Poljske bili su Fakultet za geodeziju i kartografiju Varšavskoga tehnološkog sveučilišta te Fakultet za geoznanosti i Građevinski fakultet Šleskog sveučilišta, a iz Hrvatske GIS Forum i Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Pokrovitelji konferencije bili su: Državna geodetska uprava Republike Hrvatske, Poljsko povjerenstvo za UNESCO, Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO, EURONATUR – European Nature Heritage Fund iz Njemačke, INA iz Hrvatske i Poljsko geodetsko društvo.

Osnovne teme konferencije bile su:

- Uloga geoinformacijskih sustava u upravljanju prostorom
- Upravljanje kulturnim i prirodnim naslijeđem
- Upravljanje okolišem.

Stručni program bio je podijeljen na ova područja:

- Geodezija, katastar, kartografija
- Upravljanje kulturnim i prirodnim naslijeđem i projekti rekonstrukcije

